

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Alia difficultaa expeditur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

alba lilia; Martyres palmas, juxta illud Apocal. 7. *Amicti stolis albis, & palmae in manibus eorum*; & Doctores virides ramos: nihil enim vetat, quominus caelestis claritas illas efformet varietates.

ARTICVLVS IV.

De fructibus Beatorum, & quomodo ab Aureolis distinguantur?

57. **P**RÆTER Aureolas, ad accidentalem beatitudinem pertinet etiam Fructus Spiritualis, seu Evangelicus, qui per metaphoram & similitudinem ad fructum materiale multipliciter dicitur. Primò enim ratione dulcedinis sumitur pro Dei fruitione, quâ in via, vel in patria reficimur, ut imperfectè, vel perfectè habet rationem ultimi: fructus enim materialis est ultimum arboris, & terminus virtutis ejus. Secundò sumitur pro actionibus virtuosis, ex quarum operatione mens etiam sincerâ delectatione reficitur, sed non per modum ultimi; & hoc modo sumitur fructus ab Apostolo ad Galat. 5. ubi hujusmodi fructus duodecim enumerantur, scilicet *Charitas, gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas*. Tertio sumitur, ut est quoddam veluti commodum ex labore agriculturæ expectatum; quò sensu loquens Apostolus ad Romanos 6. *Habetis (inquit) fructum vestrum in sanctificationem, finem verò vitam eternam*. Quarto tandem sumitur secundùm quòd ex bono quasi semine in terra benè disposita, in minori vel majori quantitate confurgit: ad quòd alludens Christus Matth. 13. dicit: *Semen cecidit in terram bonam, & aliud dedit fructum centesimum, aliud sexagesimum, aliud trigesimum*. Et de fructu in hac ultima acceptione agimus in præfenti: qui definitur à D. Thoma in Suppl. qu. 96. art. 2. *Præmium quoddam accidentale homini debitum, ex hoc quòd ex carnali vita in spiritualem transit*. Tria autem quæri possunt de illo. Primum utrum differat ab Aureola, & quomodo? secundum, an soli virtuti continentiae debeatur? Tertium, utrum secundùm tres continentiae partes, tres etiam fructus convenienter assignentur?

S. I.

Prima difficultas resolvitur.

Dico primò: Fructus Evangelicus realiter differt ab Aureola. Ita D. Thomas in 4. dist. 49. qu. 5. art. 2. quæstiunc. 1. Scotus ibidem & alij.

58. **P**robatur primò conclusio: Fructus consistit in gaudio quòd habetur de ipsa dispositione operantis, secundùm spiritualitatis gradum, in quem proficit ex semine verbi Dei: Aureola verò, in gaudio de operum perfectione percepto: Sed hæ duæ rationes distinguuntur realiter; nam prima habet rationem viae, tendentiae, & progressus; secunda verò rationem finis: Ergo Fructus Evangelicus realiter differt ab Aureola.

59. **P**robatur secundò: Quæ possunt separari realiter, distinguuntur realiter: Sed Aureola, & Fructus possunt separari realiter, & de facto se-

parantur, ut patet in viduis, quibus debetur Fructus, non tamen Aureola: Ergo realiter distinguuntur.

Tertio: Fructus, & Aureola diversis divisionibus impossibilibus dividuntur: Ergo distinguuntur realiter. Consequentia patet, probatur Antecedens: Nam Aureolæ dividuntur in Aureolas Martyrum, Doctorum, & Virginum: Fructus verò in Fructus Conjugatorum, Viduarum, & Virginum; quæ divisiones, saltem duæ ultimæ, sunt impossibiles; & de tertia statim explicabitur: Ergo Fructus Evangelicus realiter differt ab Aureola.

Dices: Eidem merito non debentur diversa præmia: Sed idem est meritum Virginum: Ergo non debent ei correspondere duo præmia, Aureola scilicet & Fructus.

Respondeo distinguendo Majorem: secundùm idem, concedo: secundùm diversa, nego: sic enim non solum unicum præmium, sed etiam tria eidem virginitati competere possunt: nam prout imperatur à charitate, correspondet ei gloria essentialis; prout est opus habens rationem excellentis victoriæ, Aureola; quatenus verò fit per illam à carnalitate ad spiritualitatem transitus, Fructus, etiam centesimus, ut dicit glossa super locum Matthæi citatum, & asserunt D. Hieronymus contra Jovinianum, Beda in caput 8. Lucæ, & alij.

S. II.

Alia difficultas expeditur.

Dico secundò: Fructus trigesimus, sexagesimus, & centesimus, licet diversis rebus accommodari possit, speciali tamen ratione competit virtuti continentiae.

Probatur prima pars: Nam locus ille Matthæi exponitur à D. Augustino libro de sancta virginitate cap. 45. & 46. & à D. Thoma in Matth. cap. 13. de gloria essentiali, juxta modum incipientium, proficientium, & perfectorum: vel etiam ab eodem Augustino lib. 1. quæstionum Evangelicarum qu. 9. 10. & 11. de Conjugatis, Virginitibus, & Doctoribus: à Theophylacto, D. Anselmo, & D. Gregorio, de vita activa communi, de vita contemplativa, & de vita mixta perfectè exercita: & tandem à D. Remigio, relato à D. Thoma in catena aurea, de bona cogitatione, de bona locutione, & de bono opere. Item Ecclesia in Hymno laudum S. Joannis Baptistæ, qui fuit Virgo, Doctor, & Martyr, tres istos fructus, Virginitati, Doctoratui, & Martyrio ejus accommodat, dum canit:

*Serta ter demis alios coronant
Aucta clementis duplicata quosdam;
Trina centeno cumulata fructu,
Te sacer ornant.*

Atqui hæ SS. Patrum, & Ecclesiæ expositiones non possunt non esse legitimæ: Ergo, &c.

Probatur secunda pars, quæ est communis, ratione D. Thomæ: Fructus Evangelicus illi virtuti præcipuè correspondet, quæ hominem specialiter à carnis corruptione liberat, eumque efficit spirituale: Sed hoc præcipuè continentiae competit: Ergo distinctio illa Fructus Evangelici in trigesimum, sexagesimum, & centesimum, speciali ratione competit virtuti continentiae. Major declaratur: nam Fructus Evangelicus oritur ex semine Evangelico, quòd est verbum Dei, cujus proprium est carnales homines

in spirituales & divinos convertere; ac proinde Fructus Evangelicus illi virtuti proprie debetur, quæ homines magis à carnis corruptione liberat, & facit spirituales, sive quæ magis terram cordis nostri disponit, ut à carnalitate ad spiritualitatem transeat. Minor verò probatur primò autoritate Christi Matth. 22. *In resurrectione neque nubent, neque nubentur, sed erunt sicut Angeli Dei in celo*: quo loco ex privatione delectationum carnalium infert Angelicam spiritualitatem. Secundò probatur ratione: quia homo præcipue carni subicitur per venereas delectationes; ita ut in actu carnali, nec spiritus prophetiæ corda Prophetarum tangat, ut docet D. Hieronymus, nec sit possibile aliquid intelligere; eò quòd per illum ratio totaliter absorbeatur, ut asserit Philosophus 7. Ethic. cap. 14. Ergo virtuti continentie præcipue competit hominem à delectationibus carnalibus abstrahere, eumque efficere spiritualem.

64. Dices: Fructus correspondet labori, juxta illud Sap. 3. *Bonorum laborum gloriosus est fructus*: Sed major est labor in aliis virtutibus, v. g. in ponendo modum per abstinenciam & sobrietatem in cibis & potibus, sine quibus vita non potest transigi, sicut potest sine delectationibus carnis; vel in fortitudine ad vincendos labores, & passiones: Ergo potius illis virtutibus debet correspondere fructus, quam continentie.

65. Respondeo fructum, sub ratione fructus, non tam correspondere labori, quam fructificationi, ad quam continentia magis disponit, quam abstinencia: nam delectationes quas ista reprimat, non ita absorbent rationem, quam delectationes veneræ, nec consequenter tantum impediunt fructificationem. Idem dico de laboribus & passionibus, quarum insultus minus opponuntur illi fructificationi, quam opera carnis. Unde licet in illa victoria, Fructus sub ratione mercedis, & præmij essentialis, possit esse gloriosior, non tamen sub hac speciali ratione fructificationis.

S. III.

Tertia difficultas elucidatur.

Dico tertio: Convenienter distinguuntur tres continentie partes, scilicet Conjugatorum, Viduarum, & Virginum: quibus Fructus trigessimus, sexagesimus & centesimus correspondet.

66. Probatur prima pars ratione D. Thomæ. Per continentiam homo separatur ab operibus carnis, & in quandam spiritualitatem transit: Atqui tribus tantum modis potest ab illis per continentiam separari: Ergo &c. Probatur Minor: Vel enim illa separatio fit per continentiam omnino necessariam, vel per superabundantem? Si per necessariam, solum est continentia conjugatorum, qui delectationibus carnis secundum rationem utentes, spiritus rectitudinem non pervertunt: Si per superabundantem, vel est ita superabundans, ut omnino homo ab hujusmodi delectationibus abstrahatur, & respectu cujuslibet temporis, præteriti, & futuri; & sic est continentia & spiritualitas Virginum: vel solum secundum aliquod tempus, & sic est continentia & spiritualitas Viduarum. Ergo tribus tantum modis à voluptatibus carnis abstrahitur, ac proinde tres tantum continentie partes.

Tom. III.

A Probatur secunda pars ex similitudine seminis: Nam regulariter grana in terra pingui seminata, pro uno triginta reddunt; in anno abundantanti sexaginta, in feracissimo centum: quod licet raro contingat, de facto tamen aliquoties evenit; ut constat Genesis 26. ubi dicitur: *Sevit Isaac in terra illa, & invenit in ipso anno centuplum*: Sed Conjugati frequentiores sunt quam Viduæ; & hæc Virginibus, utpote rarissimis, comparatione aliorum: Ergo fructus trigessimus correspondet continentie conjugali, sexagesimus viduali, & virginali centesimus.

Objicies primò: Fructus nominat aliquod præmium speciale, quod non convenit omnibus Beatis, sicut nec Aureola: Sed tres fructus assignati conveniunt omnibus Beatis; cum omnes sub tribus illis continentie partibus comprehendantur; sunt enim vel conjugati; vel vidui, quatenus sub istis continentur etiam non conjugati, vel Virgines: Ergo non debent sic assignari.

67. Respondeo primò, negando Majorem. Nullum enim est inconveniens, quòd aliquod accidentale præmium sit omnibus Beatis commune, sicut essentialia.

Respondeo secundò, negando Minorem: Penitentes enim in fine vite, qui usque ad illam periodum incontinententer vixerunt, sub nullo illorum statuum continentur.

Objicies secundò: Sicut viduitas excedit continentiam conjugalem, ita virginitas viduitatem: Sed sexagenarius non excedit æqualiter trigenerium, comparative ad centenarium; siquidem sexagenarius excedit trigenerium in triginta solum, exceditur verò in quadraginta à centenario: Ergo inconveniens est illa accommodatio.

68. Respondeo cum S. Thoma in Suppl. qu. 96. art. 4. ad 3. *quòd distinctio fructuum magis accipitur secundum species & figuras numerorum, quam secundum quantitates ipsorum: tamen etiam quantum ad quantitatis excessum, potest aliquaratio assignari: Conjugatus enim abstinet tantum à non sua: Vidua verò à suo & non suo; & sic invenitur illi quadam ratio dupli, sicut sexagenarius est duplex ad trigenerium: centenarius verò supra sexagenarium addit quadragenarium, qui conjungit ex ductu quaternary in denarium. Quaternarius autem est primus numerus solidus & cubicus, & sic convenit talis additio virginitati, quæ supra perfectionem viduitatis, perpetuam incorruptionem adjungit.*

DISPUTATIO VI.

De adeptione Beatitudinis.

Ad questionem 5. Divi Thomæ.

PAVCA circa hanc questionem occurrunt dicenda: quæ enim hic aliqui de possibilitate, appetitu, & inæqualitate beatitudinis inferunt, in tractatu de visione fuere à nobis exposita. Unde sit